

ГЕЧЕВА, КРЪСТИНА. БОГОМИЛСТВОТО И НЕГОВОТО ОТРАЖЕНИЕ В СРЕДНОВЕКОВНА ХРИСТИЯНСКА ЕВРОПА. БИБЛИОГРАФИЯ.

Второ допълнено и основно преработено издание.

Науч. ред. ст.н.с. д-р Георги Василев. – София: Гутенберг, 2007. – 392 с.

РЕЦЕНЗИЯ

Ст.н.с. д-р Цветана Стайкова, E-mail: staykova.tz@cl.bas.bg

Библиографският труд на Кръстина Гечева, излязъл от печат през 2007, “Богомилството и неговото отражение в средновековна християнска Европа” представлява второ допълнено и основно преработено издание на публикувания през 1997 от същата авторка библиографски указател “Богомилството”. Интересът, който предизвика първоначалният труд не само у нас, но и далече извън границите на нашата страна, не е случаен.

По думите на акад. Димитър Ангелов (автор на встъпителната студия под надслов “Богомилството - български и европейски измерения” и научен редактор на първото издание на библиографията), богомилството е “учение, което с право може да се нарече една от най-впечатляващите изяви на религиозно-философската мисъл през средновековната епоха и което, зародило се в България към средата на X в., не остава само в пределите на нашата страна, но получава в хода на своето развитие значително по-широки, общоевропейски измерения” [с. 15].

Богомилското учение е не само сбор от възгледи и схващания, но и ръководство за действие, за следване на определен начин на живот.

Под знака на дуалистичното верую - противопоставяне на дух и материя, на добро и зло, се разгръщат поредица от етични и социални схващания, които представляват съществен дял от богомилското учение и намират широк обществен отзвук. Възникнало в средновековна България, в процеса на своето историческо развитие богомилството се разгръща като общоевропейски феномен, изявил се в редица страни – отначало в страните на Балканския полуостров /Византия, Босна, Сърбия и др./ и по-късно в голяма част от европейските държави: Италия, Франция, Испания, Германия, Англия, Русия и пр.

Това именно е предизвикателството пред авторката на библиографията и основанието да пристъпи към нейното разширяване и преработване и към създаването на един труд, възможно най-пълно и изчерпателен.

Този труд съдържа 3351 заглавия – извори и изследвания от български и чужди автори, обнародвани в България и чужбина, от късното средновековие до наши дни. Обхванати са голям брой книги, а така също студии, статии, библиографии и историографски обзори от научни периодични издания и еднократни сборници, независимо на какъв език са обнародвани. Особено внимание е отделено на разпространението и силното влияние на богомилството извън пределите на българските земи. За първи път така пълно и всеобхватно е издирена и представена според всички изисквания книжнината по тази тема.

Публикациите в библиографията са подредени систематично. Съобразно характера им във всяка рубрика те са разделени на “извори” и “изследвания”, а “извори” включват както обнародваните извори, така и литературата за тях. По-голямата част от публикациите са прегледани de visu, доколкото се съхраняват в нашите научни библиотеки, а също така и в Париж, където авторката е работила в Националната и други, специализирани библиотеки. Използвани са реномирани общи и специални ретроспективни и текущи библиографски източници.

Библиографията е снабдена с богат и прецизно изработен справочен апарат: показалец на личните имена, показалец на географските имена, тематично-предметен показалец; списък на съкращенията на източниците. Към посочените достойнства на труда могат да се отбележат и разширените му информационни възможности - чрез представената, освен на български, и на френски език встъпителна студия на акад. Димитър Ангелов, а така също и чрез преведените на френски и английски език съдържание на труда и обяснителни бележки на авторката.

Библиографията е предназначена “за учени, преподаватели и студенти, а и за широк кръг читатели, които имат интереси към този оригинален български феномен – богомилството, оказало силно влияние върху обществената и културния живот в средновековна Европа и довело до появата на различни реформаторски течения” [с. 66]. По думите на акад. Димитър Ангелов авторката се е справила “по блестящ начин” със своята задача и е създала “един труд, който издава завидната ѝ професионална вещина и заедно с това – ясно изразен стремеж да се подчертае през погледа на библиографа изключителният интерес към богомилството в неговата същина не само на българско, но и на общоевропейско явление” [с. 40].